

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

“ _____ ” _____ 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-

професійною програмою «Міжнародний банківський бізнес»

на тему: **«Організація іпотечного кредитування в банку в умовах
невизначеності»**

Виконавець:

Студентка IV курсу 43 групи

факультету фінансів та банківської

справи

Венжега Катерина Олександрівна _____

(підпис)

Науковий керівник:

К.е.н., доцент кафедри банківського справи

Сергєєва Олена Степанівна _____

(підпис)

ОДЕСА 2024

АНОТАЦІЯ

Венжега К.О «Організація іпотечного кредитування в банку в умовах невизначеності».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою «Міжнародний банківський бізнес» - Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

У роботі визначаються теоритичні засади обґрунтування категорії «іпотечне кредитування»: економічна сутність, функції та роль «іпотеки», досліджено нормативно-правове забезпечення щодо регулювання діяльності банку на ринку іпотечного кредитування в Україні, проведено аналіз іпотечного ринку в Україні та оцінка діяльності банків на іпотечному ринку, досліджено кредитний портфель АТ «УКРСИББАНК» за 2019-2023 рр. на початок періоду, розглянуто світовий досвід реалізації іпотечного кредитування та запропоновано напрями мінімізації ризиків при іпотечному кредитуванні в умовах воєнного стану.

За результатами зроблені висновки щодо розвитку іпотечного кредитування в Україні в умовах ринкового реформування економіки, по-перше поліпшення законодавства щодо захисту прав учасників угоди та створення прозорих умов, по-друге зниження відсоткових ставок, в свою чергу це збільшить попит населення, по-третє збільшення фінансової грамотності населення для забезпечення свідомого вибору іпотечних продуктів. Також серед вищесказаних заходів, можна підкреслити стимулювання конкуренції, розвиток інфраструктури та ринку облікових систем.

Результати кваліфікаційної роботи отримано з урахуванням сукупності як загальнонаукові методології, так і спеціалізовані методи дослідження іпотечного кредитування. Зокрема порівняльний та системний аналіз для дослідження динаміки, тенденцій та проблем становлення і розвитку іпотечного ринку України; наукова абстракція для обґрунтування інституційних засад формування та еволюції системи; загальнонауковий метод пізнання для дослідження правових, економічних та організаційних механізмів іпотечного кредитування; порівняння, аналогії та прогнозування для обґрунтування стратегій активізації розвитку системи іпотечного кредитування в Україні.

Ключові слова: іпотека, іпотечне кредитування, джерело фінансування банків, іпотечний ринок.

ANNOTATION

Venzhega K.O. «Organisation of mortgage lending in a bank under conditions of uncertainty».

Qualification work for a bachelor's degree in the speciality 072 "Finance, Banking and Insurance" under the educational and professional programme "International Banking Business" - Odesa National Economic University - Odesa, 2024.

The paper defines the theoretical foundations of the category of "mortgage lending": the economic essence, functions and role of "mortgage", examines the regulatory framework for regulating the bank's activities in the mortgage lending market in Ukraine, analyses the mortgage market in Ukraine and assesses the activities of banks in the mortgage market, examines the loan portfolio of JSC UKRSIBBANK for 2019-2023. at the beginning of the period, reviewed the global experience of mortgage lending, and proposed ways to minimise risks in mortgage lending under martial law.

Based on the results, conclusions were drawn on the development of mortgage lending in Ukraine in the context of market reforms of the economy, firstly, improving the legislation to protect the rights of parties to the transaction and creating transparent conditions, secondly, reducing interest rates, which in turn will increase the demand of the population, and thirdly, increasing the financial literacy of the population to ensure a conscious choice of mortgage products. Among the above measures, we can also emphasise the stimulation of competition, the development of infrastructure and the market of accounting syste.

The results of the qualification work were obtained taking into account a combination of both general scientific methodologies and specialised methods of mortgage lending research. In particular, comparative and systemic analysis to study the dynamics, trends and problems of the formation and development of the mortgage market of Ukraine; scientific abstraction to substantiate the institutional foundations of the formation and evolution of the system; general scientific method of cognition to study the legal, economic and organisational mechanisms of mortgage lending; comparison, analogy and forecasting to substantiate strategies for enhancing the development of the mortgage lending system in Ukraine.

Keywords: mortgage, mortgage lending, source of bank financing, mortgage market.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ	8
1.1. Економічна сутність, функції та роль іпотечного кредитування.....	8
1.2. Нормативно-правове забезпечення щодо діяльності банку на ринку іпотечного кредитування в Україні	21
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РИНКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ	32
2.1 Оцінка діяльності банків на іпотечному ринку України	32
2.2 Аналіз кредитного портфеля АТ «УКРСИББАНК».....	40
2.3 Оцінювання чинників розвитку іпотечного кредитування.....	48
Висновки до розділу 2	55
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ	57
3.1 Світовий досвід реалізації іпотечного кредитування та можливості його адаптації в Україні.....	56
3.2 Напрями мінімізації ризиків при іпотечному кредитуванні в умовах воєнного стану.....	67
Висновки до розділу 3	78
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86

ВСТУП

Актуальність теми. Перед національними економічними системами різних країн стоїть передусім завдання розширення ємності своїх інвестиційних ринків. Це змушує фінансові установи активно працювати над розробкою ефективних механізмів, що дозволяють акумулювати вільні фінансові ресурси на фінансових ринках і спрямовувати їх у сектор економіки. Іпотечні кредити є одним із таких механізмів і водночас виступають об'єднуючим елементом макроекономічної системи, здатним стимулювати різнорівневі ринки завдяки мультиплікативним ефектам.

Іпотечні кредити, як невід'ємна частина фінансування, відіграють важливу роль у формуванні та розвитку стабільної та функціонуючої економіки України. Іпотечна політика є одним із ефективних інструментів державного впливу для стимулювання інвестиційного розвитку, особливо в аграрному, промисловому та будівельному секторах національної економіки.

Дослідження направлене на аналіз теоретичних засад розвитку іпотечного кредитування, що дозволяють обґрунтувати практичні рекомендації розвитку іпотечного ринку в Україні.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних засад становлення та розвитку системи іпотечного кредитування в Україні та обґрунтування напрямів її активізації в умовах невизначеності. Для досягнення цієї мети сформульовано, поставлено та вирішено такі практичні та наукові завдання;

- визначити економічна сутність, функції та роль «іпотеки», «іпотечного кредитування».

- дослідити нормативно-правове забезпечення щодо регулювання діяльності банку на ринку іпотечного кредитування в Україні.
- провести аналіз іпотечного ринку в Україні.
- оцінити діяльність банків на іпотечному ринку.
- дослідити кредитний портфель АТ «УКРСИББАНК».
- розглянути світовий досвід реалізації іпотечного кредитування.
- запропонувати напрями мінімізації ризиків при іпотечному кредитуванні в умовах воєнного стану

Об'єктом дослідження є організація іпотечного кредитування в Акціонерному товаристві «UKRSIBBANK BNP Paribas Group».

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади організація іпотечного кредитування в банку в умовах невизначеності.

Методи дослідження. У дослідженні використано як загальнонаукові методології, так і спеціалізовані методи дослідження іпотечного кредитування. Зокрема порівняльний та системний аналіз для дослідження динаміки, тенденцій та проблем становлення і розвитку іпотечного ринку України; наукова абстракція для обґрунтування інституційних засад формування та еволюції системи; загальнонауковий метод пізнання для дослідження правових, економічних та організаційних механізмів іпотечного кредитування; порівняння, аналогії та прогнозування для обґрунтування стратегій активізації розвитку системи іпотечного кредитування в Україні.

Інформаційна база дослідження. Нормативно-правові акти України, що регулюють діяльність банків; інструкції та положення Національного банку України; наукові публікації та книги науковців; звіти та аналітичні матеріали державних органів та звітні дані банківських установ.

Апробація результатів дослідження. По темі кваліфікаційної роботи була прийнята участь у XVIII International Science Conference «Theories of world science and technology implementation», Osaka, Japan, 10.05.2023 р. та опубліковані тези

на тему «Іпотечне кредитування в комерційних банках: реалії та перспективи». Також у XV Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених, аспірантів та студентів «Основні напрями розвитку наукових досліджень молодих учених» м. Переяслав, 06.12.2023 р. та опублікована стаття на тему «Облік кредитних операція в комерційних банках» та у XI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи», м. Київ, 07.12.2023 р. та опубліковані тези на тему «Методика обліку іпотечних кредитів в Україні».

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (69 найменування). Загальний обсяг роботи 87 сторінок. Основний зміст викладено на 73 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 5 рисунків.

✓ Зміцнення конкурентоспроможності національної економіки України можливе через розвиток ринку нерухомості.

Це означає забезпечення розвитку, прозорості та справедливого ціноутворення ринку нерухомості, а отже, балансу між попитом і пропозицією. В свою чергу, це стало можливим завдяки розвитку ринку нерухомості, який гарантує прозорість, справедливі ціни і, таким чином, баланс між попитом і пропозицією нерухомості.

ВИСНОВКИ

Дослідження системи розвитку іпотечного кредитування в Україні в умовах ринкового реформування економіки дозволило зробити ряд висновків науково-теоретичного та практичного характеру:

1. Іпотечне кредитування позитивно позначається на розвитку реального сектору економіки, який отримує не тільки інвестиційні ресурси, але і стимули для їх продуктивного використання, маючи на увазі необхідність повернення залучених кредитів. Іпотечне кредитування дає можливість модернізувати виробництво, що сприяє підвищенню якості та конкурентоспроможності продукції та прискорює темпи економічного розвитку країни. Перевагами іпотечного кредитування для банків є зниження кредитного ризику при неплатоспроможності, банкрутстві позичальника або його ліквідації як юридичної особи завдяки можливості передачі банку прав позичальника на нерухомість, яку він може використати у випадку неповного або несвоєчасного повернення кредиту.

2. Іпотечне кредитування слід визначати як систему економічних відносин, що виникають у процесі надання іпотечного кредиту, тобто грошової позики, які надаються під заставу нерухомості. Ефективність іпотечного кредитування певною мірою визначається ступенем організації іпотечних кредитних відносин на іпотечному ринку.

3. Іпотечний ринок – система організованих економічних відносин, які виникають в процесі генерації іпотечного позикового капіталу та його трансформації у фінансові зобов'язання, забезпечені нерухомим майном. Формами іпотечного позикового капіталу є іпотечні кредити, а фінансовими зобов'язаннями, що забезпечені нерухомим майном, є інструменти фінансування іпотечних кредитів. Розглянувши основні передумови формування іпотечного ринку, зазначимо, що на його розвиток і організацію мають політичні, правові, економічні, історичні чинники. Політичні чинники – це загальна стабільність суспільної системи, передбачуваність чи непередбачуваність політичних режимів, наявність чи відсутність зовнішньої загрози. Правові чинники визначаються здатністю правового середовища захищати відносини власності на об'єкти нерухомості, забезпечення законних способів накладення стягнення і відчуження майна, що є об'єктом застави, і наявність чіткої системи реєстрації нерухомості. Економічні чинники – це загальний розвиток кредитного ринку й ринку цінних паперів у країні, рівень інфляції, платоспроможність населення. Історичні умови і чинники – це традиції нагромадження ресурсів, а також ставлення до кредиту населення та історичні особливості формування земельного устрою.

4. Ефективність діяльності системи іпотечного кредитування залежить від взаємозалежності та обоюдного впливу усіх її складових. Предметом іпотечного кредитування є іпотечна нерухомість промислового, аграрного та житлового секторів національної економіки. При іпотечному кредитуванні довготермінова позика надається позичальнику на будівництво або придбання у

власність предмета іпотеки з подальшим підприємницьким його використанням. Об'єкти іпотечного кредитування тісно взаємопов'язані із суб'єктами іпотечних відносин. Суб'єктами вітчизняної іпотеки є учасники, які діють в системі іпотечного кредитування. Їх можна розділити на дві групи: основні і допоміжні. До основних суб'єктів належать: позичальник; кредитор; інвестори – особи, які проводять перерозподіл фінансових ресурсів через механізм купівлі-продажу цінних паперів, забезпечених заставними.

Допоміжними суб'єктами іпотечних відносин в Україні є: Державна іпотечна установа; страхові компанії; компанії з оцінки нерухомості; державні реєстратори; фінансові установи, що здійснюють посередницькі операції на вторинному ринку заставних; нотаріальні органи, агентства з іпотечного кредитування, судові органи. Суб'єкти іпотечного кредитування для практичної реалізації іпотечних відносин використовують інструменти іпотечного кредитування. Інструменти іпотечного кредитування можна згрупувати таким чином:

- ✓ фінансові інструменти акумулювання ресурсів для забезпечення іпотечного кредитування;
- ✓ інструменти забезпечення іпотечних кредитів та їх сек'юритизації;
- ✓ інструменти погашення основного боргу та сплати відсотків за іпотечним кредитом;
- ✓ інструменти державного регулювання іпотечного ринку, державного стимулювання іпотечного кредитування та спрямування заощаджень населення на інвестиційні цілі.

До основних фінансових інструментів для забезпечення іпотечного кредитування відносяться іпотечні цінні папери та цінні папери, пов'язані з іпотекою, депозити, відсоткові ставки, перші внески позичальників, контрактні цільові житлові заощадження, поліси страхування, пенсійні вклади.

5. Тенденції та особливості становлення та розвитку іпотечного кредитування можливо визначити лише за умови аналізу сучасного стану та динаміки його розвитку. Становище вітчизняного іпотечного ринку суттєво погіршилось після того як вдалися ознаки наслідки фінансово-економічної кризи, що виникла на початку 2007 року в іпотечній системі США. Стримуючими чинниками у розвитку іпотечного кредитування виступають: криза на світових фінансових ринках, коливання курсу долара та інших валют, економічна нестабільність в державі, високі темпи інфляції, нерозвиненість механізмів залучення коштів населення, відсутність заможного середнього класу, високі ціни на нерухомість, висока вартість позик та порівняно низькі доходи в основній масі населення.

6. Проведений аналіз світового досвіду становлення та розвитку іпотечного ринку дозволяє зробити загальний висновок, що єдиної, загальноприйнятої світової моделі іпотечного кредитування не існує. Існує три основні загальні моделі організації іпотечного кредитування, які розрізняються, передусім, у принципах формування ресурсів для іпотечного кредитування:

- депозитний механізм (система заощаджень);
- однорівнева модель, коли банк самостійно рефінансує іпотечні кредити за рахунок випуску заставних листів (цінних паперів облігаційного типу);
- модель рефінансування шляхом емісії іпотечних цінних паперів, що мають колективну гарантію.

Ряд європейських країн користується однорівневою системою іпотечного кредитування. В її основі лежить самостійна діяльність іпотечних банків. Такі системи домінують у Данії, Швеції й Канаді, також розвинені в Німеччині, Австрії, Нідерландах, Великобританії й Фінляндії. У Франції й Іспанії однорівнева система реалізована через монопольні державні іпотечні банки. Найбільш оптимальною, на нашу думку, моделлю організації національної

іпотечної системи для України на даному етапі, є класична європейська однорівнева модель. Вона дозволяє, з одного боку, забезпечити повноцінний розвиток інвестиційних відносин, пов'язаних з ринком нерухомості, а з іншого – частково убезпечити іпотечний ринок від коливань світової фінансової системи.

Поряд з цим, потреба активізації іпотечного кредитування вимагає від суб'єктів ринку використання сучасних, більш складних інструментів залучення і розміщення кредитних ресурсів.

7. Розвиток іпотеки в Україні залишається одним з найбільш актуальних завдань економічного прогресу. Іпотека як інвестиційний інструмент має велике значення, оскільки:

- для позичальника – додаткова можливість отримання значних коштів на тривалі терміни для вирішення житлової проблеми;
- для банківського інституту – стабільна робота протягом декількох десятиріч зі стабільними доходами та гарантією повернення кредиту;
- для держави – постійні інвестиції в житловий сектор, розвиток будівельної індустрії, а основне – становлення і розвиток ринкових відносин у багатьох секторах економіки, вирішення значної кількості соціальних проблем.

В цьому контексті ринок іпотечного кредитування повинен стати ефективною формою залучення вільних фінансових ресурсів. Обсяги системи іпотечного кредитування можна збільшити завдяки: реальному здешевленню кредитів, підвищенню прозорості банківських процедур; упровадженню індивідуальних схем кредитування, розширенню практики страхування ризиків позичальника; вдосконаленню та спрощенню технологічних процедур оцінки об'єктів застави; інформуванню позичальника про загрози та наслідки невиконання боргу; залученню професійних учасників ринку нерухомості до посередництва між банківськими установами та позичальниками іпотечних кредитів.

8. Вирішення проблем, що стримують розвиток усіх секторів ринку іпотечного кредитування в Україні, вимагає стандартизації системи страхування

іпотечних ризиків, створення державної системи підтримки учасників іпотечного кредитування, підготовки спеціалістів з іпотечного кредитування у вищих навчальних закладах.

9. Подальший розвиток іпотечного кредитування та активізація його впливу на конкурентоспроможність економіки України можливі за рахунок: розвитку ринку нерухомості, забезпечення його прозорості, справедливого ціноутворення та збалансування внаслідок цього попиту і пропозиції на нерухомість; завершення приватизації нерухомості та створення рівних умов доступу потенційних власників до джерел ресурсів; удосконалення механізмів оцінки вартості нерухомості та правових процедур щодо застави таких об'єктів; забезпечення достатнього обсягу ресурсів кредитної системи, зниження її ризиків та приведення процентних ставок до економічно обґрунтованого та адекватного економічній ситуації рівня; відновлення довіри населення до банківської системи та повернення до банківських установ вилучених населенням ресурсів; забезпечення реального захисту прав усіх учасників іпотечних відносин, у тому числі, недопущення змін умов іпотечних угод в односторонньому порядку та удосконалення адекватних механізмів відповідальності за порушення положень таких угод; всебічної підтримки іпотечного житлового кредитування як одного з основних напрямів забезпечення соціальної стабільності та економічної безпеки країни. Таким чином, іпотечне кредитування у перспективі може стати надійним засобом залучення внутрішніх інвестицій, сприяти економічному і соціальному розвитку держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кручок, С. І. (2003). Іпотечне кредитування: європейська практика та перспективи розвитку в Україні. К.: Урожай, 208.
2. Лаврушин, О. И., & Афанасьева, О. Н. (2013). Банковское дело: современная система кредитования.
3. Лагутін, В. Д. (2004). Становлення і розвиток системи іпотечного кредитування. Фінанси України, (1), 75-82.
4. Сергєєва, О. С., Сергеева, Е. С., Тищенко, М. О., & Тищенко, М. А. (2017). Проблеми кредитної діяльності банківської системи України.
5. Лютий, І. О., Савич, В. І., & Калівошко, О. М. (2009). Іпотека: сучасні концепції, тенденції та суперечності розвитку: Монографія. К.: Центр учбової літератури, 548.
6. Оглих, В. В., & Николаев, Т. Г. (2012). Особенности развития ипотечного кредитования в экономическом пространстве Украины. Бизнес Информ, (5), 209-213.
7. Берегуля, О. (2015). Іпотечне кредитування як банківська операція: теоретичні основи й умови проведення. Вісник НБУ, (10).
8. Закон України «Про іпотеку» від 05.06.2003.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua>
9. Лютий, І. О., Савич, В. І., & Калівошко, О. М. (2009). Іпотека: сучасні концепції, тенденції та суперечності розвитку: Монографія. К.: Центр учбової літератури, 548.

10. Закон України "Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати».

URL:<https://zakon.rada.gov.ua>

11. Цивільний кодекс України | від 16.01.2003 № 435-IV.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua>

12. Господарський кодекс України | від 16.01.2003 № 436-IV.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua>

13. Погорельцева, Н. (2006). Особливості становлення іпотечного ринку в трансформаційній економіці. Банківська справа, (3), 26-38.

14. Постанова №410 «Про затвердження Тимчасового порядку державної реєстрації іпотек». URL:<https://zakon.rada.gov.ua>

15. Стандарти надання, рефінансування та обслуговування іпотечних житлових кредитів №31. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>

16. Закон України «Про іпотечні облигації» № 3273-IV.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua>

17. Стаття на тему «Іпотека від Зеленського: як взяти кредит під 7% та які існують ризики» О,О Колісніченко, Економічна правда. URL:[epravda.com.ua](http://pravda.com.ua)

18. Карпа, І. С. (2017). Діагностування іпотечного житлового кредитування у контексті розширення доступу до кредиту з боку економічних агентів. Економічний аналіз, (27, № 2), 98-104.

19. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua>

20. Д'яченко, А. В. (2016). Розвиток іпотечного кредитування в Україні. DEVELOPMENT OF MORTGAGE LENDING IN UKRAINE. Електронне наукове фахове видання, 198.

21. Журавльова, Т. О. (2019). Іпотечне кредитування в Україні—реалії сьогодення. Агросвіт, (22), 42-47.

22. Гербич, Л. А. (2004). Моделі іпотечного кредитування та їх використання в Україні.

23. Державна служба статистики України.

URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

24. Кривенко, В. Г. (2016). Іпотечний ринок України в умовах світової фінансової кризи. Теорет. та приклад. питання економіки/Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т конкурент. сусп-ва.–2016.–Вип, 24, 299-306.

25. Кредити, надані домашнім господарствам, за цільовим спрямуванням у розрізі валют. Офіційний сайт Національного банку України.

URL: <https://bank.gov.ua/>

26. Процентні ставки за новими кредитами домашнім господарствам за цільовим спрямуванням і строками погашення. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

27. Валовий внутрішній продукт за роками. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua>

28. Стаття на тему «Іпотека — як дефібрилятор для української економіки». URL: <https://globusbank.com.ua>

29. Політюк, Л. Г., & Саєнко, І. О. (2011). Іпотечне кредитування: проблеми та перспективи розвитку в Україні. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, (7).

30. Пурій, Г. (2017). Сучасний стан та перспективи розвитку банківської системи України. Фінансовий простір, (3 (27)), 41-45.

31. Мельник, Я. В. (2021). Організація іпотечного кредитування (на прикладі АТ «УкрСиббанк»).

32. Бут, О. В. (2020). Визначення надійності та ліквідності банківської установи (на прикладі АТ «УкрСиббанк»).

33. UKRSIBBANK | Банківські послуги Приватним особам. URL: <https://ukrsibbank.com/>

- 34.** Студінська, Г., & Просов, В. (2021). ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ІПОТЕЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ. Financial and credit activity problems of theory and practice, 2(37), 55-61.
- 35.** Терещенко, Г. М., & Яковенко, С. М. (2018). Особливості іпотечного кредитування: зарубіжний досвід і вітчизняна практика. Фінанси України, (8), 20-26.
- 36.** Ткаченко, Н. В. (2012). Особливості розвитку вітчизняного житлового іпотечного кредитування.
- 37.** Рожко, О. Д. (2014). Проблеми розвитку ринку житлового іпотечного кредитування в Україні. Науковий вісник ЧДІЕУ, (4), 12.
- 38.** Прокопенко, В. Ю. (2017). Моделі іпотечного кредитування: зарубіжний досвід та можливості використання в Україні. Наукові записки Острозької Академії, (9), 253-265.
- 39.** Погорельцева, Н. П. (2014). Дослідження економічної природи іпотечного ринку. Актуальні проблеми економіки, 66-74.
- 40.** Базилевич, В. Д., & Погорельцева, Н. П. (2018). Іпотечний ринок.
- 41.** Савич, В. І. (2016). Іпотечне кредитування в Україні: суперечності та тенденції розвитку. Івано-Франківськ: ІМЕ" Галицька академія.
- 42.** Борисюк К.М., & Бурмака М.О. (2017). Макроекономічні фактори формування та розвитку ринку іпотеки в Україні, 34
- 43.** Томченко, Я. Г. (2021). Розвиток системи іпотечного кредитування в Україні.
- 44.** Кірієнко, П. (2008). Іпотечне кредитування в Україні: сучасний стан, особливості та тенденції розвитку. Університетські наукові записки, (1), 322-32.
- 45.** Колосовська, Ю. Є. АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ. ПОДІЛЬСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК, 55.
- 46.** Сердюк А.В. (2016). Концептуальні основи функціонування ринку іпотечного кредитування в Україні, 301.

47. Гуцал І.С. (2018). Функціонування кредитного механізму в Україні в перехідний до ринку період. – 312.
48. Жукова, О. А., & Гелета, І. А. (2017). DEBIT MANAGEMENT AND CREDIT PROTECTION AT THE ENTERPRISE. Подільський науковий вісник, (4), 51-55.
49. Паляничко, Н. І. (2016). Світовий досвід розвитку земельно-іпотечного кредитування. Інвестиції: практика та досвід, (17), 59-63.
50. Цылина Г. Ипотека: жилье в кредит / Г. Цылина. – М.: Экономика, 358.
51. Гаврилко, Т. О., & Білковська, Д. І. (2015). Регіональні ринки банківських послуг. Проблеми системного підходу в економіці, (52), 151-157.
52. Ковалишин, І. В. (2008). Сутність іпотеки та основні принципи житлового іпотечного кредитування. Вісник університету банківської справи Національного банку України, (3), 123-127.
53. Гнатківський, Б. (2018). Перспективні напрямки розвитку іпотечного кредитування в Україні.
54. Білик, О. І. (2013). Вплив управління банківськими послугами на ефективність діяльності банку, (VI), 11–20.
55. Башлай, С. В. (2015). Перспективи розвитку іпотечних кредитних відносин в Україні (Doctoral dissertation, Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України), (1), 109-115.
56. Investopedia. What Is a Mortgage? Types, How They Work, and Examples. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com>
57. Артем'єва О.О. (2021). Іпотечне кредитування як дефібллятор економіки України. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука",(2), 86–96.
58. Кушнір І. (2013). Іпотечне кредитування як метод фінансування житлового будівництва, (2), 70–76.

59. Белых Л. П. Формирование портфеля недвижимости. Финансы и статистика. 2013. С. 246.
60. Борисюк К. Страхування іпотечної діяльності // Страхова справа (укр.). 2016.– № 2.– С.28
61. Белых Л. П. Формирование портфеля недвижимости. Финансы и статистика. 2010. С. 246.
62. Кушнір І. (2013). Іпотечне кредитування як метод фінансування житлового, (2), 70–76.
63. Ушакова О.А., Гарбарук А.Б. Управління відсотковим ризиком у системі банківського ризик-менеджменту. Економічний простір. 2020. № 157. С. 85
64. Лавренюк В.В., Лук'янчук Д.Ю. (2020). Управління валютним ризиком банку в умовах турбулентності на світових фінансових ринках, (11), 288–295.
65. Мельник, Л. В. (2018). Методи управління ризиками при іпотечному кредитуванні аграрної сфери. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки, (3), 120-129.
66. Хеджування валютних ризиків. Національний Банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua>
67. ТОП-4 схем у сфері нерухомості. Дебет-Кредит. URL: <https://news.dtkk.ua>
68. Стаття на тему «Як стимулювати іпотеку в Україні» О,О Колісниченко, Економічна правда. URL: epravda.com.ua
69. Дуброва, Н. П., & Лепеха, А. В. (2017). Теоретичні аспекти споживчого та іпотечного кредитування. Молодий вчений, (1), 582-585.